

МИНЕСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра ботаники

ФЕДЮШКО Илья Александрович

**СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
БОТАНИЧЕСКОГО ПАМЯТНИКА ПРИРОДЫ
РЕСПУБЛИКАНСКОГО ЗНАЧЕНИЯ ПАРК “НЕСВИЖ”**

Магистерская диссертация
Специальность 1-31 80 01 “Биология”

Научный руководитель
Тихомиров Валерий Николаевич
кандидант биологических наук,
доцент

Допущена к защите
“ ____ ” _____ 2022 г.

Зав. каф. ботаники
кандидант биологических наук,
доцент

_____ В.Н. Тихомиров

Минск, 2022

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

ПАРКОВЫЙ КОМПЛЕКС, СТАРЫЙ ПАРК, ЗАМКОВЫЙ ПАРК, АНГЛИЙСКИЙ ПАРК, ЯПОНСКИЙ ПАРК, МАРЫСИН ПАРК, РАДЗИВИЛЛЫ, ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ СВИТА, ЭПОХА РАДЗИВИЛЛОВ, ЖИВОЕ НАСЛЕДИЕ, ФЛОРА, МИКОБИОТА.

Цель – определить современное состояние ботанического памятника природы республиканского значения парк «Несвиж» с дальнейшими перспективами его развития.

Полученные результаты помогут: планировать и регулировать процессы антропогенного воздействия на структуру комплекса путём рациональной интродукции; сохранить разнообразие биоты, а также фитоценозы, образовавшиеся в условиях паркового комплекса; определить вектор исследований, направленных на сохранение живого наследия князей рода Радзивиллов.

Объектом исследования является ботанический памятник природы республиканского значения парк “Несвиж”.

Предметом исследования являются флора сосудистых растений и микобиота паркового комплекса.

Формулировка полученных результатов и их новизна. В работе впервые описан максимально полный состав флоры сосудистых растений, а также первичный обзор микобиоты парков, сформировавшихся после последней реконструкции комплекса в начале 2000-х гг. Выявлены границы локальных ареалов растений и грибов, включённых в список профилактической охраны и охраняемых видов Красной книги РБ (4-е издание). Создана подробная карта, отражающая расположение исторических посадок эпохи Радзивиллов (1878–1939 гг.), на основании которых были определены возможные границы парков и забытые участки парковых аллей. На основании экологического анализа флоры комплекса были определены границы влияния эдафических факторов среды, которые рационально помогут планировать дальнейшее развитие паркового комплекса.

Магистерская диссертация включает 80 страниц, 47 источников, 3 приложения, 7 рисунков, 6 таблиц.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

ПАРКАВЫ КОМПЛЕКС, СТАРЫ ПАРК, ПАЛАЦАВЫ ПАРК, АНГЛІЙСКІ ПАРК, ЯПОНСКІ ПАРК, МАРЫСІН ПАРК, РАДЗІВІЛЫ, ЭКАЛАГІЧНАЯ СВІТА, ЭПОХА РАДЗІВІЛАЎ, ЖЫВАЯ СПАДЧЫНА, ФЛОРА, МІКАБІЁТА.

Мэта – вызначыць сучасны стан батанічнага помніка прыроды рэспубліканскага значэння парк "Нясвіж" з далейшымі перспектывамі яго развіцця.

Атрыманыя вынікі дапамогуць: планаваць і рэгуляваць працэсы антрапагеннага ўздзеяння на структуру комплексу шляхам рацыянальнай інтрадукцыі; захавць разнастайнасць біёты, а таксама фітацэнозы, якія ўтварыліся ва ўмовах паркавага комплексу; вызначыць вектар даследаванняў, накіраваных на захаванне жывой спадчыны князёў роду Радзівілаў.

Аб'ектам даследавання з'яўляецца батанічны помнік прыроды рэспубліканскага значэння парк "Нясвіж".

Прадметам даследавання з'яўляюцца флора сасудзістых раслін і мікабіёта паркавага комплексу.

Фармулёўка атрыманых вынікаў і іх навізна. У рабоце ўпершыню апісаны максімальна поўны склад флоры сасудзістых раслін, а таксама першасны агляд мікабіёты паркаў, якія сфармаваліся пасля апошняй рэканструкцыі комплексу ў пачатку 2000-х гг. Выяўлены межы лакальных арэялаў раслін і грыбоў, якія ўключаны у спіс прафілактычнай аховы і ахоўных відаў Чырвонай кнігі РБ (4-е выданне). Створана падрабязная карта, якая адлюстроўвае размяшчэнне гістарычных пасадак эпохі Радзівілаў (1878–1939 гг.), на падставе якіх былі вызначаны магчымыя межы паркаў і забытыя ўчасткі паркавых алей. На падставе экалагічнага аналізу флоры комплексу былі вызначаны межы ўздзеяння эдафічных фактараў асяроддзя, якія рацыянальна дапамогуць планаваць далейшае развіццё паркавага комплексу.

Магістэрская дысертацыя ўключае 80 старонак, 47 крыніц літаратуры, 3 дадаткі, 7 малюнкаў, 6 табліц.

A GENERAL DESCRIPTION OF THE WORK

PARK COMPLEX, OLD PARK, CASTLE PARK, ENGLISH PARK, JAPANESE PARK, MARYSIN PARK, RADZIWILLS, ECOLOGICAL SUITE, RADZIWILLS ERA, LIVING HERITAGE, FLORA, MYCOBIOTA

The purpose is to determine the current state of the botanical monument of the republican park «Nesvizh» with further prospects of its development.

The achieved results will help to plan and regulate the processes of anthropogenic impact on the structure of the complex through rational introduction; conservation of biota diversity in particular, the variety of phytocenosis produced in the park complex and to determine the vector of research aimed at the preservation of the living heritage of Radziwills also.

The object of the study is the botanical monument of nature of the republican park «Nesvizh».

The subject of the study is the flora of vascular plants and mycobiota of the park complex.

The formulation of the results and their novelty. The work describes the full composition of the flora of vascular plants much as possible for the first time as well as a primary review of parks mycobiota formed after the last reconstruction of the complex in the early 2000s. The local habitats boundaries of plants and fungies listed in the Red Book (4th edition) were determined; a detailed map reflecting the location of the historical plantations of the Radziwill era (1878–1939) was created; possible boundaries of parks and forgotten patches of the park alleys were determined on the basis of historical plantations; the edaphic factors boundaries were determined based on the ecological analysis of the complex flora and it will help to plan rationally the further development of the park complex.

Master's thesis includes 80 pages, 47 sources, 3 attachments, 7 drawings and 6 tables.